

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.

MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne

Čj. MSP-6/2015-OD-SPZ/2

Počet listů: 3

Přílohy: 2

**Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. A. I.– stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Policie ČR, Služby kriminální policie a vyšetřování, územního odboru Teplice, sp.zn. KRPU-236980/TČ-2013-040971,

- obsah dozorového spisu Okresního státního zastupitelství v Teplicích, sp.zn. 1 ZT 83/2014

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného A. I.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích ze dne 19.3.2014, č.j. 1 ZT 83/2014 – 6, jímž byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako nedůvodná zamítnuta stížnost obviněného proti usnesení policejního orgánu Policie ČR KŘP Ústeckého kraje Služby kriminální policie a vyšetřování územního odboru Policie ČR Teplice, ze dne 20. 2. 2014, č.j. KRPU-236980-23/TČ-2013-040971, o zahájení trestního stíhání.

Dne 15.10.2013 byly policejním orgánem Dopravním inspektorátem Policie ČR Teplice pod sp.zn. KRPU-236980-2/TČ-2013-040906-AP zahájeny podle § 158 odst. 3 tr. řádu úkony trestního řízení pro skutek spočívající v tom, že A. I. dne 15. října 2013 v 01:55 hod. na sil. č. 25340 u domu č.p. 105 řídil osobní motorové vozidlo Renault Clio, rz 7U7 1704, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholických nápojů před jízdou, přičemž nezvládl řízení a způsobil dopravní nehodu. Stav vylučující způsobilost byl zjištěn opakovanou dechovou zkouškou přístrojem Dräger, kdy v 02:49 hodin byla naměřena hladina alkoholu v dechu ve výši 2,89 ‰.

Dne 16.10.2013 bylo A. I. podle § 179b odst. 3 tr. řádu sděleno podezření pro výše uvedený skutek, kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku. Téhož dne se jmenovaný v procesním postavení podezřelého ke spáchání předmětného jednání doznal.

Po shromáždění potřebného spisového materiálu byl spis dne 31. 10. 2013 se zprávou o výsledku zkráceného přípravného řízení ze dne 24.10.2013 v souladu s § 179c odst. 1 tr. řádu předložen státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Teplicích.

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích v této věci následně dne 1.11.2013 podal k Okresnímu soudu v Teplicích na podezřelého A. I. návrh na potrestání pod č.j. ZK 778/2013 – 11 pro předmětný skutek popsany tak, že dne 15.10.2013 v 01.55 hod. v Teplicích, v ul. Košťanská, u č.p. 105, ve směru od Hudcova na Teplice řídil po předchozím požití alkoholických nápojů automobil tov.zn. Renault Clio, rz 7U7 1704, nezvládl řízení automobilu a při projíždění křižovatkou čelně narazil do domu č.p. 105, přičemž dechovou zkouškou na přístroji Dräger bylo u podezřelého v 03:23 hod. zjištěno množství 1,66 promile alkoholu, a kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku.

Okresní soud v Teplicích následně svým usnesením ze dne 21.11.2013, č.j. 6 T 228/2013 – 19, podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. řádu výše uvedený návrh na potrestání státního zástupce, č.j. ZK 778/2013-11, odmítl, neboť nebyla dodržena lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení stanovená v § 179b odst. 4 tr. řádu. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 10. 12. 2013.

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích poté svým přípisem ze dne 10.1.2014, č.j. ZK 778/2013 – 17, postoupil policejnímu orgánu Služby kriminální policie a vyšetřování územního odboru Policie ČR Teplice příslušný spis č.j. KRPU-236980/TČ-2013 vrácený Okresním soudem v Teplicích, s textem přípisu: „V příloze postupuji shora uvedený spis s tím, že ve věci je třeba konat klasické řízení. Usnesení dle § 160 odst. 1 trestního řádu očekávám ve lhůtě jednoho měsíce.“

Dne 20.2.2014 vydal policejní orgán Služby kriminální policie a vyšetřování územního odboru Policie ČR Teplice pod č.j. KRPU-236980-23/TČ-2013-040971 usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného A. I. pro skutek spočívající v tom, že dne 15.10.2013 v 01.55 hod. v Teplicích, Hudcově, ul. Košťanská u č.p. 105, ve směru od Hudcova na Teplice, řídil po předchozím požití alkoholických nápojů automobil tov. zn. Renault Clio rz 7U7 1704, nezvládl řízení automobilu a při projíždění křižovatkou čelně narazil do domu č.p. 105 majitele J. H., přičemž dechovou zkouškou na přístroji Dräger bylo u jmenovaného v 03:23 hod. zjištěno 1,66 promile alkoholu v dechu, a kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku.

Proti tomuto usnesení policejního orgánu, které bylo obviněnému doručeno dne 13.3.2014 a jeho zvolenému obhájci dne 24. 3. 2014, podal obviněný A. I. prostřednictvím svého obhájce dne 17.3.2014, tedy v zákonem stanovené lhůtě stížnost, kterou blíže neodůvodnil. Tato podaná stížnost byla následně policejním orgánem předložena podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Teplicích.

Státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích svým usnesením ze dne 19.3.2014, č.j. 1 ZT 83/2014 – 6, výše uvedenou stížnost obviněného do usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítl jako nedůvodnou.

Dne 24.3.2014 byl A. I. v této věci za účasti svého obhájce vyslechnut v postavení obviněného, kdy se ke spáchání předmětného jednání doznal.

Dne 17.4.2014 byl spis podle § 166 odst. 3 tr. řádu po skončení vyšetřování policejním orgánem předložen státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Teplicích s návrhem na podání obžaloby.

Dne 23.4.2014 podal státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích v této věci pod č.j. 1 ZT 83/2014 – 8 na obviněného A. I. obžalobu pro skutek spočívající v tom, že dne 15.10.2013 v 01.55 hod. v Teplicích, v ul. Košťanská, u č.p. 105, ve směru od Hudcova na Teplice, řídil po předchozím požití alkoholických nápojů automobil tov.zn. Renault Clio, rz 7U7 1704, nezvládl řízení automobilu a při projíždění křižovatkou čelně narazil do domu č.p.

105, přičemž dechovou zkouškou na přístroji Dräger bylo u obviněného v 03.23 hod. zjištěno 1,66 promile alkoholu, a kvalifikovaný jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku.

Usnesením ze dne 13.5.2014, č.j. 6T 228/2013-49, Okresní soud v Teplicích rozhodl tak, že se podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. řádu, z důvodu podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu, vrací státnímu zástupci k došetření věc obviněného A. I., kvalifikovaná obžalobou státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích, č.j. 1 ZT 83/2004-8, jako přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, jehož se měl obviněný dopustit dne 15.10.2013 v 01.55 hod. v Teplicích způsobem popsáním v podané obžalobě, neboť je toho třeba k odstranění závažné procesní vady přípravného řízení, kterou nelze napravit v řízení před soudem.

Samosoudce Okresního soudu v Teplicích své rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že trestní stíhání obviněného bylo zahájeno v důsledku přípisu ze dne 10.1.2014, jímž dozorující státní zástupce policejnímu orgánu sdělil, že ve věci je třeba konat klasické řízení s tím, že usnesení dle § 160 odst. 1 tr. řádu očekává ve lhůtě jednoho měsíce. Proti usnesení o zahájení trestního stíhání vydanému následně policejním orgánem dle § 160 odst. 1 tr. řádu obviněný podal stížnost, o které dozorující státní zástupce rozhodl svým usnesením, č.j. 1 ZT 83/2014-6, ze dne 19.3.2014 tak, že ji jako nedůvodnou podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl.

Dle názoru Okresního soudu v Teplicích státní zástupce tímto postupem porušil ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu, dle něhož měla být stížnost jeho prostřednictvím předložena k rozhodnutí nadřízenému státnímu zástupci. Podle závěru soudu, byť jde o strohý přípis dozorujícího státního zástupce směřující k zahájení trestního stíhání, pak v kontextu tehdy zpracovaného trestního spisu bylo jednoznačné, které skutkové okolnosti státní zástupce považuje za trestné směrem k přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku s tím, že pachatelem a tím pádem obviněným se má stát právě A. I. Jiný výklad tohoto přípisu ani není možný.

Současně dle soudu mohl státní zástupce i ve fázi po pravomocném odmítnutí návrhu na potrestání dle § 314c odst. 6 tr. řádu využít jiných svých dozorových oprávnění; např. dle § 174 odst. 1, 2 písm. c) tr. řádu vydat rozhodnutí nesměřující k zahájení trestního stíhání obviněného, pokud by dodatečně dospěl k závěru, že skutek není citovaným přečinem. Tohoto oprávnění státní zástupce nevyužil, jakkoliv nadále setrval na stanovisku o trestnosti tohoto jednání.

V daném případě soud dospěl k závěru, že k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného podle § 160 odst. 1 tr. řádu dostal policejní orgán písemný pokyn dozorujícího státního zástupce obsažený v jeho přípise (pokynu) ze dne 10.1.2014. Byť tento pokyn neobsahuje přímo znění skutkových okolností, včetně jejich právní kvalifikace, z dosavadního postupu státního zástupce v původním zkráceném řízení, jakož i v dalším tzv. standardním přípravném řízení po odmítnutí návrhu na potrestání soudem, je zřejmé, že na svém závěru, obsaženém právě v daném návrhu na potrestání, trvá i nadále, pokud jej nikterak ve svém pokynu nemodifikoval. Policejní orgán následně tyto skutkové okolnosti, včetně právní kvalifikace promítl do výroku usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného.

Tento postup státního zástupce vyloučil z možného rozhodování o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání, neboť si předběžně, tj. před vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání, učinil a policejnímu orgánu dal najevo svůj názor a založil tím k této věci vztah podobný tomu, který si soudce učiní při rozhodování o vazbě či o stížnosti proti usnesení o některém ze zajišťovacích institutů. Na tom nic nemění formálnost tzv. blanketní (tj. neodůvodněné) stížnosti podané proti usnesení o zahájení trestního stíhání.

Okresní soud dále mimo jiné poukázal na to, že dle ustálené a dlouhodobé judikatury pokyn státního zástupce k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání nemusí být přesně takto označen a koncipován v intencích § 174 odst. 2 písm. a), d) tr. řádu, dokonce ani nemusí být písemný, bude-li jinak doložitelný; podstatné je, že policejní orgán, jenž následně vydal usnesení o zahájení trestního stíhání, byl veden názorem dozorujícího státního zástupce o trestnosti konkrétního jednání podezřelého a v podstatě ani nemohl postupovat jinak.

Proti tomuto usnesení Okresního soudu v Teplicích, které bylo Okresnímu státnímu zastupitelství v Teplicích doručeno dne 14.5.2014, podal státní zástupce dne 16.5.2014 stížnost, kterou následně odůvodnil tak, že se závěry okresního soudu se nelze ztotožnit, neboť po vrácení spisu ze strany okresního soudu byl dne 10.1.2014 vydán pokyn k zahájení klasického řízení, neboť v souladu s § 179f trestního řádu již nebylo možno ve zkráceném přípravném řízení pokračovat, a proto byl volen postup podle ust. tohoto paragrafu odst. 2 písm. c) trestního řádu, kdy toto je zákonný důvod pro konání takového řízení. Nelze se tedy ztotožnit s tím závěrem, který učinil okresní soud, že se jedná o pokyn podle § 174 odst. 2 písm. a) trestního řádu, když již proběhlo řízení a o vlastním skutku nebyly vzneseny pochybnosti, a to ani ze strany soudu. Z tohoto pohledu pak ani nevyplýval důvod, proč by případná stížnost měla být předkládána nadřízenému orgánu k jejímu rozhodnutí, když se jedná o postup přímo upravený trestním řádem jako jedna z alternativ dalšího postupu.

Krajský soud v Ústí nad Labem následně tuto stížnost státního zástupce usnesením ze dne 18.6.2014, č.j. 4To 159/2014-59, podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu zamítl jako nedůvodnou.

Své rozhodnutí odůvodnil tak, že napadené usnesení Okresního soudu v Teplicích je věcně správné. Podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu má být stížnost proti rozhodnutí policejního orgánu (nebylo-li využito autoremedury) předložena k rozhodnutí státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Dle aktuální judikatury není rozhodné, jakou má pokyn resp. souhlas státního zástupce formu; podstatné je, zda dozorující státní zástupce, který je srovnatelně s policejním orgánem obeznámen se skutkovými okolnostmi a důkazní situací, dal již dopředu najevo svou vůli akceptovat rozhodnutí konkrétního obsahu.

V posuzované věci státní zástupce svým přípisem ze dne 10.1.2014 dal policejnímu orgánu jednoznačně najevo, že od něj neočekává a nebude akceptovat jiný postup, než jakým je vydání usnesení o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 tr. řádu. S ohledem na předchozí průběh řízení rovněž není žádných pochybností o tom, že měl dostatečné informace

o totožnosti obviněného, skutkových okolnostech, důkazní situaci a o popisu a právní kvalifikaci skutku, pro který mělo být trestní stíhání zahájeno. Tímto svým přípisem se tedy státní zástupce vyloučil z případného rozhodování o stížnosti proti usnesení dle § 160 odst. 1 tr. řádu. Pokud následně o stížnosti proti tomuto usnesení rozhodoval, učinil tak v rozporu s ustanovením § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu, přičemž toto pochybení je závažnou procesní vadou přípravného řízení, kterou nelze napravit v řízení před soudem. Okresní soud tedy zcela správně podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. řádu z důvodu podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu vrátil věc státnímu zástupci k došetření.

Po prostudování spisového materiálu se v pohledu na věc zcela ztotožňuji s rozhodnutími soudů I. a II. st., jimiž byla věc vrácena státnímu zástupci k došetření.

Podle § 2 odst. 1 tr. řádu nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon.

Podle § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu platí, jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odstavce 1 tohoto zákonného ustanovení, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci.

Naposledy citované zákonné ustanovení má zamezit tomu, aby o stížnosti proti usnesení policejního orgánu rozhodoval státní zástupce, který ve vztahu k tomuto usnesení již dříve vyjádřil svůj názor.

Je pravda, že s ohledem na procesní situaci, kdy soud odmítl návrh státního zástupce na potrestání z důvodu nedodržení lhůty pro skončení zkráceného přípravného řízení, byl další postup ve věci v zásadě dán. Státní zástupce sice teoreticky mohl zvolit i jiný postup, např. mohl, jak také uvedl okresní soud v usnesení o vrácení věci k došetření, dle § 174 odst. 1, 2 písm. c) tr. řádu vydat rozhodnutí nesměřující k zahájení trestního stíhání, tato varianta řešení však v daném případě vzhledem k tomu, že šlo o věc naprosto jasnou, nepřipadala v úvahu.

I když by tedy bylo možné na přípis státního zástupce pohlížet z hlediska posouzení jeho povahy pro jeho omezenou možnost determinace dalšího vývoje řízení jako na ryze formální poznámku, nelze na druhou stranu odhlédnout od předchozího průběhu řízení. Pokud státní zástupce akceptoval výsledky zkráceného přípravného řízení a následně na jejich základě podal návrh na potrestání, byl tak naprosto zřejmý jeho postoj k věci v tom smyslu, že zcela konkrétní jednání A. I. posoudil jako určitý trestný čin, za který by měl být jmenovaný stíhán a odsouzen.

Důvod k vyloučení dozorujícího státního zástupce z rozhodování o stížnosti obviněného podané proti usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání tak byl evidentně dán.

Dodávám toliko, že podle recentní judikatury Nejvyššího soudu platí, jestliže o stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání, které vydal policejní orgán na základě pokynu státního zástupce učiněného dle § 174 odst. 2 písm. a) tr. řádu, rozhodne tentýž státní zástupce, a nikoliv nadřízený státní zástupce (§ 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu), pak se jedná

o takovou procesní vadu přípravného řízení, jež odůvodňuje vrácení věci státnímu zástupci k došetření postupem dle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu při předběžném projednání obžaloby.

Po zvážení všech uvedených skutečností **navrhují**, aby Nejvyšší soud ČR na základě stížnosti pro porušení zákona podané ve prospěch obviněného A. I.:

1. Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že v řízení, jež předcházelo vydání usnesení státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Teplicích ze dne 19.3.2014, č.j. 1 ZT 83/2014 – 6, byl porušen zákon v neprospěch obviněného A. I. v ust. § 2 odst. 1 a § 146 odst. 2 písm. a) tr. řádu,
2. podle § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení a jemu předcházející řízení zrušil a zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
3. a dále postupoval podle ust. § 270 odst. 1 tr. řádu a věc přikázal Krajskému státnímu zastupitelství v Ústí nad Labem k novému projednání a rozhodnutí.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [4 Tz 25/2016](#)